

Koppen tellen op vakbondsbetoging

De Morgen, 5 november 2014

Marc Hooghe

De vakbondsbetoging zal met argusogen gevolgd worden. Hoeveel volk komt er? Welke kleur vlaggen wordt meegedragen? En vooral: welke taal spreken de betogers?

De vakbonden veranderen niet graag een winnende formule. In december 2011 organiseerden ze een nationale betoging, die twee maanden later uitmondde in een stakingsdag. De actie was toen succesvol, en de regering Di Rupo vijlde de scherpste kantjes van haar sociaal hervormingsplan. De bonden willen dat nu overdoen.

Dat betekent dat ze de lat hoog leggen: drie jaar geleden kwamen er 50.000 (volgens de politie) tot 80.000 militanten (volgens de bonden) opdagen. Als dat er nu minder zijn, zal de regering Michel er van uit gaan dat de werknemers zich bij het onvermijdelijke hebben neergelegd. Hoewel de vakbonden liever geen streefcijfers noemen, zal de betoging alleen een succes zijn als er meer volk komt opdagen dan drie jaar geleden. De omstandigheden zijn immers anders. In 2011 moest er betoogd worden tegen een socialistische premier, en dat is altijd wat tegennatuurlijk voor ABVV en FGTB. Nu kunnen vooral de Franstalige bonden ongeremd mobiliseren tegen premier Michel: de man heeft nauwelijks electorale steun in zijn eigen taalgemeenschap.

Als de bonden resultaat willen boeken, zullen ze het cijfer van drie jaar geleden moeten overtreffen. Maar er zal ook worden uitgekeken naar de mix van rode, groene en blauwe vlaggen. Dat vooral de socialistische bond zal mobiliseren staat vast. Als ook de christelijke vakbond massaal aanwezig is, dan vormt dat een krachtig signaal, vooral voor CD&V vice-premier Peeters. Ten slotte is het al even belangrijk te weten of het vooral Franstaligen of Nederlandstaligen zijn die deelnemen aan de betoging. De redenering is dat we in elk geval kunnen verwachten dat de Franstaligen op straat komen. De Franstaligen hebben de reputatie wat warmbloediger te zijn, en bovendien zijn de oppositiepartijen aan Franstalige kant in een hogere versnelling geschoten.

Als het een overwegend Franstalige betoging wordt, ligt de conclusie voor de hand: de 'hardwerkende Vlaming' stemt in met het besparingsbeleid. Daar zit een zekere ironie in, omdat de Vlamingen twee keer getroffen worden. Op het federale niveau leveren de Vlaamse werknemers in, omdat ze een indexsprong missen en later op pensioen moeten gaan. Diezelfde Vlaamse gezinnen zullen meer moeten betalen om hun kinderen te laten studeren, voor de kinderopvang, en voor het openbaar vervoer. Dat is het nadeel van het Belgisch federaal systeem: als de verschillende bestuursniveaus tegelijk ongeveer dezelfde maatregelen nemen, dan wordt het economisch effect nog eens versterkt. Aangezien het telkens dezelfde gezinnen zijn die worden getroffen, zowel door de Vlaamse als door de federale maatregelen, leidt dat tot een drastische daling van de koopkracht. De Franstalige gezinnen daarentegen, zullen vooral de federale besparingen voelen, terwijl de regionale regeringen bij hen geen al te drastische maatregelen nemen.

Objectief hebben de Vlamingen dus meer reden om te gaan betogen dan de Franstaligen. De kans is echter klein dat het zo ver komt. Betogingen zijn ook altijd gericht tégen iemand, die dan alle ongenoegen kan symboliseren. De kop van Jut is morgen de regering-Michel, of de MR-N-VA-regering, zoals men het aan Franstalige kant noemt. Het beleid van de Vlaamse regering-Bourgeois komt niet in beeld, en zal daarom niet leiden tot massale mobilisatie. Het zal van de pure macht van het aantal afhangen of de regering-Michel nog verder zal moeten inbinden op de oorspronkelijke plannen.